

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

156. An vxores Equitum D. Iacobi, Alcantaræ, Calatrauæ, &c. gaudeant
priuilegio fori? Et an dictæ vxores gaudeant supradicto priuilegio fori,
etiam mortuo viro, donec, alteri nubant? Et quid dicendum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

De Immunit. Eccles. Resol. CLVI. &c. 171

citat Hostiensem, Imolam Pat. ormitanum, Montalium & alios.

RESOL. CLVI.

An vxores Equitum D. Iacobi, Alcantara, Calatrana, &c. gaudeant privilegio fori?

Et an dictæ vxores gaudeant supradicto privilegio fori etiam mortuo viro, donec alteri nubant?

Et quid dicendum est mortuo viro, si in viduitate permaneat, de exemptione gabellarum, quod idem dicendum est de vxore Clerici coniugati & Sacerdotis Græci?

Et an si in dicto casu gabellæ defraudent, non sit illis, deneganda absolutio sacramentalis? Ex part. 6. tr. 8. Misc. 3. Ref. 6.

§. 1. **S**uppone ex his quæ alibi sæpius firmanit, dictos Equites vel esse verè Religiosos, vel saltem esse personas Ecclesiasticas, & ideo gaudere privilegio fori; hoc supposito, quod negari non potest, ad positam questionem affirmatiue respondeo, & ideo asserto eorum vxores eodem fori privilegio gaudere.

2. Probatur primo, quia vxor Clerici coniugati & Sacerdotis Græci gaudet privilegio fori, secundum opinionem probabiliorum, vt me citato docet Merolla tom. 3. disp. 6. c. 3. n. 52. cum aliis 23. Doctores, quibus ego addo nouissimè Amaiam in Codicem lib. 10. tit. 39. n. 10. & Fagund. de iust. lib. 5. cap. 11. num. 28. Ergo & eodem privilegio gaudere debent vxores Equitum D. Iacobi, &c.

3. Secundò probatur ex leg. vlt. lib. 10. Codicis tit. 39. in qua Imperatores Valentinus, Theodosius, & Arcadius sic asserunt. Mulieres honore maritorum erigimus & genere nobilitamus & forum ex eorum persona statuimus. Sed cum ex habita militari oriatur qualitas honorifica, sequitur ex honore etiam officii eorum vxores, & forum ex viro sortiri etiam illud ius sit personalissimum.

4. Probatur tertio ex leg. penultim. vbi Glossa Cod. de Fabric. lib. 11. vbi dicitur quod vxor Fabricensis gaudet eodem privilegio fori, quo gaudet vir. Idem etiam probatur ex leg. ne ad diuersa Cod. de silentiar. lib. 12. vbi statuitur, quod vxor silentiarij gaudeat eodem privilegio fori, quo silentiarij, & Glossa ibi allegat alia iura concordantia, & tamen silentiarij officium non poterat conuenire mulieribus, nam erat officium palatinum, agendo excubias in Palatio, & adtamen ad eius limina. Vnde non valet dicere quòd mulier cum non sit capax Ordinis militaris, non potest sortiri eorum viri, nam sufficit quod sit capax honoris, quo fulget maritus, à quo accipit omnia, quæ ex illo honore proueniunt, vt visum est in vxore silentiarij. Et ideo privilegium personale manumissoris ne in ius vocaretur, eius vxori communicatur in leg. 1. Cod. de in ius vocan. & vxor Consulibus, cuius officium personale erat, claritate matris suebatur, vt patet in Aubent. de consul. c. 2. Rectè igitur ex dictis concludendum est vxores Equitum D. Iacobi, Alcantara & Calatrana gaudere privilegio fori, & esse exemptas à iurisdictione iudicis secularis; & ideo ex supradictis, & aliis rationibus nostram sententiam in terminis vt dici solet terminantibus tenet nouissimè nunquam satis laudatus Franciscus Amaia in suis eruditissimis commentariis super Codicem lib. 10. tit. 39. n. 16. & sequi. Qui etiam rectè obseruat num. 24. privilegium supradictum non deperdi mortuo marito, sed etiam in memoriam pristini matrimonij perdurare, si tales viduæ honestè vixerint; Tom. 1. X.

vnde aliqui, vt Perez lib. 1. tit. 3. leg. 1. folio 57. vers. vxor. etiam Clerici, Bellettus in disquis. Cler. tit. de favore Clericorum reali §. 1. n. 24. & sequi. cum aliis, & ego alibi, docent vxores Clericorum etiam mortuis viris gaudere privilegio fori, donec alteri nubant; quia cum vidualis vita durat censetur in priori matrimonio esse ex leg. filij §. 1. ff. ad municip.

5. Sed quid dicendum de exemptione gabellarum, negatiuam sententiam docet nouissimè Egidius Tullench in Decalogum tom. 2. lib. 7. c. 12. dub. 5. num. 27. & alij, quia putat vxores dictorum Equitum non gaudere privilegio maritorum, cum dicta privilegia sint personalia, sed hanc rationem supra iam refutauimus, & latius refellit Amaia loco citato; ideo dicendum est, vt alibi adnotauimus, vxores dictorum Equitum esse exemptas à solutione gabellarum etiam post mortem viri, dum alteri non nubant, & honestè vixerint sicut idem dicendum est de vxore Clerici coniugati, & Sacerdotis Græci, & ita me citato tenet nouissimè Facund. de iustit. & contract. lib. 5. cap. 11. num. 28. Et omnia supradicta probabilia esse fatentur ipsimet aduersarij, vt Sanch. de matrim. lib. 7. disp. 47. num. 2. qui postea se retractauit. in opus. tom. 2. lib. 6. cap. 1. dub. 3. num. 2. & absolute nostram sententiam docuit; vnde ex his sequitur non esse denegandam absoluteionem viduæ, olim vxori Equitis D. Iacobi, aut Calatrana, seu Alcantara, si gabellæ defraudent.

RESOL. CLVII.

An vxor Clerici coniugati, vel Sacerdotis Græci, vel Equitis D. Iacobi, Alcantara, Calatrana, &c. durante viduitate, gaudeat privilegio fori, & exemptione gabellarum?

Et explanatur, quod vidua, & pupilli professorum, Doctorum, Medicorum, studiostrum, ipsisque inferuentium, Parentum, maritorumque prædefunctorum gaudent Immunitatis comoditate, id est privilegio fori? Ex part. 8. tract. 7. & Misc. Ref. 23.

§. 1. **A**ffirmatiuam sententiam docui in part. 6. tr. 8. * resol. 6. Scio hanc sententiam aliquibus Iuriscoisultis non placuisse, quia forsitan est in fauorem immunitatis Ecclesiasticæ: nam alioquin ipsi sunt acerrimi defensores, vt eorum vxores gaudeant suis privilegijs. Respondeo igitur iterum ad casum propositum affirmatiue, ex his quæ in citata resolutione docui, & per ea quæ docent duo sapientissimi viri; Hunnius & Besoldus, in clytæ notionis Germanicæ ornamentum, qui diuinitus illustrati post Lutheranismum abiuratum ad fidem Catholicam & Romanam Ecclesiam redierunt. Sic itaque asserit Christophorus Besoldus in dissertatione de Studiois, Magisteris, Licentia, & Doctoribus, cap. 2. Quamuis itidem privilegiatis personis, immunitates tantum concessæ censentur, quoad viuunt, l. Archiatros, in fin. C. de metall. lib. 12. Nihilominus tamen viduæ & pupilli Professorum, Doctorum, & studioforum, ipsisque inferuentium, parentum, maritorumque prædefunctorum gaudent immunitatis comoditate, quod docet Cothim. conf. 15. & asserit quoque Hunnius cap. 1. quest. 4. In genere enim, vidua privilegium habet prædefuncti mariti. Et vidua dum est in viduitate, nomen vxorium, & dignitatem retinet præmortui viri, l. femina. ff. de Senator. l. mulier. C. de dignit. lib. 12. aded vt ex stupro in personam eius commissio, iniuria fieri etiam mortuo viro intelligatur, gloss. in l. fideicommissum. C. de fideicommiss. & ibi Bartolus notat, in specie, eum qui offenditur ex adulterio,

in alijs eius primæ not.

Alibi in duabus præcedentibus Resol. & in vtraque prope finem & in Ref. seq.

Alibi in Resol. quæ hic est sup. 154. in fine, & infra lege Resol. seq.

* Quæ hic est Resol. antecedens §. Probatur tertio ad medium, à vers. Rectè igitur. & vers. Qui etiam. & supra prope finem Ref. 154. & Ref. 157. etiam prope finem, & pro exemptione gabellarum, in Ref. 1. huius not. §. vlt. & in fine Ref. 2.

Et pro fetuitoribus contentis in hoc textu, & famulis Doctorum, studioforum, &c. infra ex doctrina Ref. 161. à lin. 6. vsque in finem, & infra in tr. 8. Ref. 3. §. Probatur tertio. & pro Parentibus lege Ref. 2. not. vlt. huius Ref.